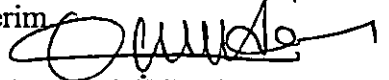

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de geçmiş dönemlerde yaşanan depremler; deprem öncesi, deprem sırası ve deprem sonrasında yapılması gerekenler konusunda hem kamunun hem de devletin gerekli önlemleri almadığını göstermektedir. Buna karşın dünya örnekleri tedbirlerin alınması durumunda ölüm ve yaralanmaların çok azaltılabileceğini göstermektedir. 6 Şubat 2023 tarihinde Maraş merkezli 10 ilde yaşanan büyük deprem Türkiye’nin depremlere hazır olmadığını ve tedbirsizliğin yüzbinlerce insanın yaşamını tehdit ettiğini bir kere daha göstermiştir. Milyonların yaşadığı İstanbul, Ankara ve İzmir gibi metropollerde ve tüm büyükşehirlerde deprem tedbirleri için acil eylem planı uygulanmalıdır. Ege denizi ve çevresinde son bir ay içinde yaşanan durum “deprem fırtınası” olarak ifade edilmekte ancak bu olağan üstü durum için tedbir alınmasını zorunlu kılmaktadır. Kentsel bölgeler dışında kalan kırsal bölgelerde ise altyapı ve erişim için özel bir program hayata geçirilmelidir. Bu bağlamda depremlerde can kayıplarının en aza indirilmesi, yaralanma ve engelli kalma durumlarının azaltılması için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahmut DINDAR

Van Milletvekili

GEREKÇE

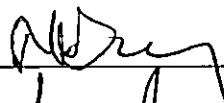
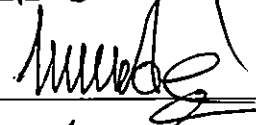
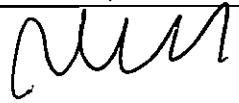
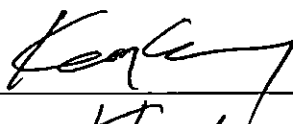
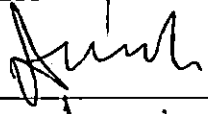
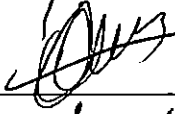
Türkiye’nin ve özellikle bazı bölgelerinin/illerinin deprem riski yüksek olduğu tarihsel ve bilimsel olarak ortaya çıkmıştır. Bingöl, Muş, Van, Erzurum, Erzincan, İstanbul ve Çevresi, Maraş ve çevresi başta olmak üzere son yüz yıl içerisinde deprem yaşanmayan ve depremlerin tekrar etmediği bir bölge neredeyse yok gibidir. Özellikle metropol kentlerdeki deprem riskinin yaşanan acı tecrübelerle rağmen dikkate alınmadığı gereken politika değişikliklerinin yapılmadığı görülmektedir. 6-7 şiddeti üzerinde yaşanan Adapazarı, Erzincan, Niksar-Erbaa, Tosya-Ladik, Bolu-Gerede, Varto, Karlıova, Gönen, Gediz, Yenice, Lice, Erzurum, Çaldıran, Erzincan, Ceyhan, Gölçük, Düzce, Van, İzmir, Maraş depremlerinin saniyelerle ifade edilen süresi, yüz bine yakın yurttaşın ölümü ve yüz binlercesinin yaralanması ile sonuçlanmıştır.

6 Şubat 2023 depreminin üzerinden 24 ay geçmesine rağmen deprem sonucu evsiz barksız kalan, yakınlarını kaybeden, kendisi yaralanan ve engelli kalan yurttaşların yaşadığı sorunlara kalıcı bir çözüm bulunamamıştır. Depreminde evleri yıkılan yurttaşların bir kısmının halen prefabrik evlerde ve uygun olmayan koşullarda kalmaktadır. 17 Ağustos 1999 yılında İstanbul ve Düzce Depremlerinin sonuçları esas alınarak bir deprem politikası geliştirilememiştir. Deprem vergilerine ilişkin tartışmalar sürekli kamuoyunun gündemindedir.

Resmi verilerle 53 binden fazla kişinin saniyeler içinde yaşamını yitirdiği, milyonlarca kişinin ömür boyu etkisinde kaldığı 6 Şubat Depremi sonrasında da deprem riskinin devam ettiği, kalıcı bir dönüşüm politikasına dönülmediği, insanların yaşamlarını yitirmemesi için tedbirlerin alınmadığı görülmelidir.

Depremler önlenemediğine göre deprem durumunda alınabilecek önlemlere odaklanan politikalara öncelik verilmelidir. Yüzde 98'i aktif ve farklı deprem kuşakları üzerinde yer alan bir deprem ülkesi olarak Türkiye'de, birçok başlıkta deprem riskleri yüksektir. 30 Büyükşehir dışında kalan köylerde zorunlu deprem sigortası bulunmamaktadır. Türkiye genelinde binaların tasarımı, malzeme seçimi ve kullanımı açısından birçok risk artarak devam etmektedir. Birçok şehirde acil yıkılması gereken veya yıkım kararı alınmış olmasına rağmen yıktırılmayan on binlerce bina ve yapı mevcuttur. Bu duruma rağmen "İmar barışı" adı altında deprem risklerini arttıran bir uygulama hayata geçirilmiş ve imar planları kâğıt üzerinde kalan metinlere dönüşmüştür. Son İstanbul (2019), Elazığ (2020), İzmir (2020) ve Maraş-Hatay (2023) depremlerinin yeniden hatırlattığı "toplanma alanları sorunu" çözülmüş değildir. Ayrıca bu depremler Türkiye'nin deprem sorununun kalıcı olduğunu bir kere daha göstermektedir.

Depremlerde can kayıpları ve yaralanmaların önemli bir nedeninin yapı kalitesizliği ile ilgili olduğu bilinmektedir. Kar ve rant hırsı ile hızlı bir şekilde betonlaşarak dönüşen kentlerde olası bir deprem öngörüsü dikkate alınmamıştır. Büyük toplu konut projelerinde ve kentsel dönüşümlerde deprem riski göz ardı edilmemelidir. Depremlerde yaşanan can kayıplarının ve yaralanmaların önemli bir nedeni de ilk 72 saat içerisinde müdahalenin yetersizliğine bağlı risklerin yüksek olmasıdır. Özellikle nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu merkezlerde acil müdahale ekiplerinin hazırlıklı oluşu ve gerekli eğitimlerden geçirilmiş olması can kayıpları ve sakatlanmaların daha az olmasına imkan sağlamaktadır. Kentlerde altyapı, toplu ulaşım, yangından korunma gibi sistemler, deprem riski öngörüsüyle inşa edilmelidir. Yurttaşların deprem farkındalığı ve kendilerinin almaları gereken önlemler hakkında bilinçlendirilmesi için de gerekli girişimler başlatılmalıdır. Depremlerde can kayıplarının, yaralanma ve engelli kalma durumlarının daha az yaşanması, maddi ve manevi kayıpların önlenmesi için gerekli tespitlerin ortaya konulabilmesi, gerekli girişimlerin başlatılması ve yasal değişiklik ihtiyaçlarının ortaya çıkarılması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	G. Otlu
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	Ö. Sakı
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	A. Doğan
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	M. Tiryaki
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	H. Olan
13	SEVİLAY ÇELENK	DİYARBAKIR	S. Çelenk
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	O. Bartin
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	A. Kaya
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	